

NEZİHE MERİÇ VE TÜM UNUTULANLAR

YKY, edebiyatımızda özel bir yere sahip olan Nezihe Meriç'in en önemli öykü kitaplarından Menekşeli Bilinç'i yazarın vefatının onuncu yılında okuyucularla buluşturdu. Hem Nezihe Meriç'i yeniden okumak hem de öykücülük birikimimizi yeni nesil okurla buluşturma yolunda önemli bir adım.

Hatırlayan okurlarımız olacaktır: Sabitfikir'in 99. sayısında (Mayıs 2019, "Dünya Edebiyatı"nın Hücumu Altında: Yeni Yazarlar Köksüz mü?) yeni anlamıyla "Dünya Edebiyatı" kavramı üzerine tartışan, sorular soran bir dosya yazısı kaleme almıştım. Özetle yerliliğin küçümsendiği, kolay tüketilebilir, kolay çevrilebilir, her zamana, her mekâna, her insana, her kültürel ve kolektif bilinçdışına seslenebilen eserlerden mürekkep bir "Dünya Edebiyatı" kitablığı oluşturulmaya başlandığını söylemiştim. Geçmiş yerli yazarlarımızın ve yerli eserlerimizin de bu minvalde görmezden gelindiği söylenebilir: Bir geleneğin, bir birikimin temel taşları olan Türk edebiyatının kıymetli eser ve yazarları her geçen gün daha çok unutuluyor. Yeni yazar ve okurlar, bırakın bu eserleri okumayı, çoğu kez isimlerini bile duymamış oluyorlar. Özellikle de tür olarak öykü, bu unutulmuşlar listesinde ilk sırada dersek yanlış bir şey söylememiş oluruz sanırım. "Bütün Eserleri" başlığı altında tek bir cilde ya da en fazla iki cilt kitap arasına sıkışıp kalmış bu yazar ve şairlerin eserlerini sadece çok meraklı olan okurlarla akademik çalışma yapanlar tozlu raflardan alıp okuyorlar. Diğer türlü, tekrar baskıları bile epeyce uzun aralıklarla yapılan bu eserler, yeni nesil okurun gündemine maalesef girme şansı bulamıyor. Bu eser ve yazarlarla karşılaşanlar ise olumsuz anlamda bir önyargı ile yaklaşıyorlar. Çünkü hiç kimsenin okumadığı, bilmediği ve hacimleriyle göz korkutan bu eserleri okumak ne işe yarar ki?

Nezihe Meriç'i yeniden hatırlamak

Yakın geçmiş Türk edebiyatının birçok önemli şair ve öykücüsünün yayımcısı olan Yapı Kredi Yayınları, birkaç senedir çok anlamlı bir yayıncılık işine imza atıyor. Yeni nesil okurun "hantal" ve "eski" bulunduğu "Bütün Eserleri" edisyonlarının dışına çıkarak, şair ve yazarlarımızın kitaplarını müstakil olarak yayımlamaya başladılar. Öncelikle, öncesinde "Toplu Şiirler" başlığı altında yayımladıkları Türk şiirinin önemli isimlerinden Edip Cansever, Turgut Uyar, Özdemir Asaf ve İlhan Berk gibi şairlerimizin kitaplarını ayrı olarak yayımlamaya başladılar. Hem kapak tasarımları, hem makul sayfa sayısı, hem de toplu eserler edisyonlarına göre uygun fiyatlarıyla bu şiir kitapları yeni nesil okurun gündemine ve kitablığına girmiş oldu böylelikle.

Şiir kitaplarından sonra şimdilerde ise öykücülük birikimimizi yeni nesil okurla buluşturma yolunda bir adım attı YKY.

Geçtiğimiz ay ölümünün onuncu yılı olan Türk öyküsünün kıymetli kalemlerinden Nezihe Meriç'in (28 Şubat 1924 - 18 Ağustos 2009) en önemli öykü kitaplarından Menekşeli Bilinç'i müstakil olarak yayımladı. (YKY, Orhan Duru'nun onuncu ölüm yılı dönümü olan geçtiğimiz ocak ayında da ilk öykü kitabı olan *Bırakılmış Bir*'ni müstakil olarak yayımlamıştı.) Daha önce *Toplu Öyküleri 1* ve *Toplu Öyküleri 2* başlığında iki cilt olarak yayımladığı kitaplarının dışında, tek tek kitaplarının da yayımlanacağını müjdesini vermiş oldu bir anlamda. Üç roman, üç tiyatro oyunu ve birçok çocuk kitabına imza atmış olsa da Nezihe Meriç, öykücü kimliğiyle Türk edebiyatındaki haklı yerini almış bir yazar. 1949 yılında Seçilmiş Hikâyeler adlı dergide yayımlanan ilk öyküsüyle oldukça dikkat çekmiş ve birkaç sayı sonra kendisine özel bir sayı bile hazırlanmıştır. 1953 yılında ilk öykü kitabı *Bozbulanık* yayımlanmış ve sonrasında büyük ilgi gören öyküleri kitaplaşarak okurla buluşmuştur. 1990 yılında *Bir Kara Derin Kuyu* adlı öykü kitabıyla da Sait Faik Hikâye Armağanı'nın sahibi olmuştur. "İnsanın bir ruh halinin, herhangi bir olay karşısındaki durumunun kısmetine düşen zaman içinde bir gülüşünün, bir davranışının ustaca makaslanıverişidir" diye tanımladığı öykü türünün en yetkin ürünlerini Türk edebiyatına kazandıran Nezihe Meriç, özellikle ustalıklı kullandığı Türkçesiyle edebiyatımızda özel bir yere sahiptir. Hem konuşma dilinin rahatlığıyla yazmış hem de cümleleri ve kelimeleri kendine has bir üslupla eğip bükerek suskunlukları, acıları, özlemleri ve parçalanmış anıları kâğıda dökmeyi başarmıştır.

Umarım YKY'nin yaptığı bu ayrı basımlar, Türk edebiyatının unutulmaya yüz tutmuş diğer şair ve yazarlarının yeniden kıymet görmesi için uzun ömürlü ve diğer yayımcılar açısından da örnek alınacak bir adım olur. Yerli edebiyat birikimimiz "Dünya Edebiyatı"nın hücumu altında boğulmaktan kurtulur ve bu eserler yeni okur-yazarların kültürel cürümelelerinin karşısında birer ilaç olur. (☺)

MENEKŞELİ BİLİNÇ

Nezihe Meriç

YAPI KREDİ YAYINLARI